

ISTORIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

UPUTSTVO

Test iz istorije traje 70 minuta.

Maksimalan broj bodova je **100**. Netačno riješen ili neurađen zadatak **ne donosi** negativne poene.

Na ispitu nije dozvoljeno sljedeće ponašanje:

- lažno predstavljanje,
- otvaranje ispitnih zadataka prije dozvoljenog vremena,
- ometanje drugih učenika,
- korišćenje nedozvoljenog pribora,
- unošenje jela na ispit (dozvoljena je samo voda),
- nepoštovanje znaka za završetak ispita.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka i korektor. **Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.**

ŠIFRA UČENIKA

- 1.** U lijevoj koloni dati su vijekovi, a u desnoj određene godine. Poveži.
(na linijama pored slova upiši broj ispred godine koji odgovara tačnom odgovoru.
Jedana godina u desnoj koloni je višak)

- A. XIX   1. 330.
B. XX   2. 476.
C. V   3. 1800.
D. IV   4. 1876.
                    5. 1914.

- A. _____
B. _____
C. _____
D. _____

4 boda

- 2.** Navedi dva najznačajnija izuma čovjeka u paleolitu:

- A. _____
B. _____

2 boda

- 3.** Dopuni sledeću rečenicu:

Teritoriju na kojoj su nastale prve države istoričari nazivju _____,
nastanak prvih država u istoriji vezan je za neposrednu blizinu _____.

2 boda

- 4.** Kod navedenih tvrdnji odredi da li su tačne (T, N):

- A. Prvo pismo izumili su Sumerani?   T   N
B. Egipatsko pismo je bilo slikovno i nazivalo se klinasto pismo?   T   N
C. Prvo fonetsko (glasovno pismo) izumili su Feničani?   T   N
D. Ostaci nekadašnjeg Solomonovog hrama nalaze se u Jerusalimu?   T   N

4 boda

5. Poveži sledeće pojmove. (Na linijama pored slova upiši broj ispred pojma koji odgovara tačnom odgovoru. Jedana godina u desnoj koloni je višak)

A. Atina	1. Peloponez
B. Grčki narod	2. Demokratija
C. Krit	3. Lavlja vrata
D. Sparta	4. Heleni
	5. Lavirint

- A. _____
B. _____
C. _____
D. _____

4 boda

6. Hronološki poređaj događaja od najstarijeg do najmlađeg.

- A. Ubistvo Filipa II makedonskog
B. Bitka u Termopilskom klancu
C. Peloponeski rat
D. Prve Olimpijske igre
E. Kraj grčko – persijskih ratova

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

4 boda

7. Kod navedenih tvrdnji odredi da li su tačne (T, N):

A. Prema predanju Rim je osnovan 509.g.p.n.e	T	N
B. Rim je osnovan pored rijeke Tibar, i od njegovog osnivanja Rimom je vladalo sedam kraljeva	T	N
C. Simbol Rima je vučica koja je odgojila braću Romula i Rema	T	N
D. Rimska Republika prestal je da postoji 30. g	T	N

4 boda

8. Rimski vladar sa kojim počinje dominacija vlasti pojedinca nad Senatom nazivao se: (Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora)

- A. Gaj Julije Cezar
B. Dioklecijan
C. Marko Antonije
D. Oktavijan Avgust

1 bod

9. Koji rimski vladar je i kada podijelio carstvo na Istočno i Zapadno?

2 boda

10. Prema sledećim tvrdnjama odredi da li su tačne T ili netačne N?

1. Feudalizam je dobio naziv po feudu – malom zemljišnom posjedu ?	T	N
2. Seljaci su u feualizmu imali obavezu da svojim seniorima plaćaju samo novčanu rentu?	T	N
3. Raspadom Franačke na njenoj teritoriji kasnije će nastati tri velike evropske države Njemačka, Francuska i Italija?	T	N
4. Najznačajni vladar Franačke Karlo Veliki bio je iz dinastije Meroving?	T	N

4 boda

11. Događajem u istoriji poznatim kao „velika šizma” do tada jedinstvena hrišćanska crkva je podjeljena na katoličku i pravoslavnu, kada se to dogodili?
(Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora)

- A. 1012. g
- B. 1037. g
- C. 1051. g
- D. 1054. g
- E. 1077 .g

1 bod

12. Istočno rimsko carstvo – Vizantija doživjela je vrhunac za vrijeme vladavine

_____ , koji je želio da obnovi ranije rimsko carstvo, ali sa sjedištem u

_____ .

2 boda

13. Krstaši su u svom IV pohodu 1204. godine osvojili _____ , i na

teritoriji Vizantije formirali _____ .

2 boda

14. Poveži događaje iz istorije Duklje – Zete sa vladarima iz dinastije Vojislavljević:
(Na linijama upiši broj iz desne kolone koji odgovara tačnom odgovoru)

a) Duklja – Zeta postaje kraljevina	1. Đorđe
b) Proglašenje Barske nadbiskupije	2. Mihailo
c) Pad Zete pod vlast Raške	3. Vojislav
d) Barska bitka	4. Bodin
	5. Radoslav

- a. _____
b. _____
c. _____
d. _____

4 boda

15. Tri brata su u Zeti uspjela da oslobode Zetu od srpske vlasti.
To su Balšini nasljednici:

1. _____
2. _____
3. _____

3 boda

16. Dopuni rečenicu.

Vladar _____ je osnovao Cetinje i u njemu preselio svoju
prijstonicu, dok je njegov sin _____ poznat po tome što je
osnovao prvu državnu štampariju u Evropi.

4 boda

17. Povežite čuvene stvaraoce (naučnike) humanizma i renesanse poveži sa svojim
djelatnostima: (Na linijama upiši slovo iz desne kolone koji prestavlja tačan odgovor.
Jedan pojam u desnoj koloni je višak)

1. Frančesko Petrarka	A. arhitektura
2. Mikelandelo Buonaroti	B. astronomija
3. Nikola Kopernik	C. književnost
4. Rafaelo Sancio	D. slikarstvo
	E. vajarstvo

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 boda

18. Velika geografska otkrića poređaj hronološkim redom od najstarijeg (onog koje se prvo dogodilo) do najmlađeg (onog koje se zadnje dogodilo).

- A. Otkriće pomorskog puta za Ameriku – Kristofer Kolumbo
- B. Otkriće pomorskog puta za do Juga Afrike – Bartolomeo Dijaz
- C. Otkriće pomorskog puta za Indiju – Vasko de Gama
- D. Otkriće pomorskog puta oko svijeta – Fernando Magelan

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

3 boda	
--------	--

19. Dopuni sljedeće rečenice:

Na čelu Osmanskog carstva nalazio se vladar koji je imao titulu _____, da bi lakše vladao ogromnom teritorijom carstvo je bilo podijeljeno na _____. Pomoć vladaru u donošenju bitnih odluka pružala je vlada koja se nazivala _____, a glavnu vojnu snagu činili su profesionalni (plaćeni) vojnici koji su se nazivali _____.

4 boda	
--------	--

20. Sjedište Mletačke republike nalazilo se u današnjem gradu: (Zaokruži broj ispred tčnog odgovora)

1. Dubrovniku
2. Đenovi
3. Napulju
4. Veneciji

1 bod	
-------	--

21. Dopuni sljedeće rečenice:

Nakon pada Crne Gore pod Osmansku vlast kao jedina, glavna i samostalna institucija ostala je _____, a njen poglavar mitropolit, bio je najznačajnija ličnost u zemlji, koji se brinuo o crkvenim, ali i _____ pitanjima u zemlji. Mitroploti su vladali Crnom Gorom sve do dolaska na vlast _____ 1851. godine.

3 boda	
--------	--

22. Dopuni sljedeće rečenice:

Rodonačelnik – osnivač Dinastije Petrović – Njegoš je bio _____,
koji se u svojim političkom djelovanju zagovarao ideju _____,
u tom cilju uspostavio je političke odnose sa _____.

3 boda

23. Značajne događaje iz istorije Crne Gore koji su se desili za vrijeme vladavine mitropolita Petra I Petrovića Njegoša poredaj po hronološkim redom od najstarijeg (onog koje se prvo dogodilo) do najmlađeg (onog koje se zadnje dogodilo).

- A. Napad Mahmut paše Bušatlije na Crnu Goru u kojem je došao do Cetinja
- B. Usvajanje zakonika opšteg crnogorskog i brdskog
- C. Donošenje Stege
- D. Bitka na Krusima
- E. Ujedinjenje Crne Gore i Boke

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

4 boda

24. Dopuni sljedeću rečenicu.

Petar II Perović Njegoš se brinuo o podizanju kulturnog i prosvjetnog nivoa Crne Gore, pa je za te potrebe iz Petrograda 1834. godine u Cetinjski manastir donio _____, a takođe u tom periodu sa radom počinje i prva _____ u Crnoj Gori, a štampan je i prvi crnogorski časopis koji je nosio ime _____.

3 boda

25. Dopuni sljedeće rečenice :

Dva najčešća oblika vladavine u XVIII vijeku u Evropi bili su _____, koja je bila zastupljena u Francuskoj u vrijeme vladavine Luja XIV, i _____, koju srećemo u u Engleskoj.

2 boda

26. Odredi se prema sljedećim tvrdnjama:

- A. Nakon pobjede u ratu za nezavisnost Tomas Džeferson je proglašen za prvog predsjednika SAD-a **T N**
- B. Napoleon Bonaparta je konačan poraz doživio u bitci za Moskvu **T N**
- C. Nakon francuske revolucije glavne republikanske snage su podijeljene na dvije grupe jakobince I žirondince **T N**
- D. Nakon vojnog sloma Napoleona, na Bečkom kongresu francuska je doživjela teritorijalno proširenje **T N**

4 boda

27. Dopuni sljedeće rečenice.

Period u istoriji krajem XVII i tokom XIX vijeka obilježen velikim pronalascima i promjenama u načinu proizvodnje naziva se _____. Ovaj period karakteriše se i veikim porastom broja _____, u Evropi.

2 boda

28. Pronalazač motorana naiumjениčnu struju je :

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1. Nikola Tesla
2. Nikolas Oto
3. Džon Stivenson

1 bod

29. Prvi svjetovni vladar iz Dinastije Petrović – Njegoš bio je :

Zaokruži broj ispred tčnog odgovora.

1. Vojvoda Mirko
2. Knjaz Danilo
3. Knjaz Nikola

1 bod

30. Odredi se prema sljedećim tvrdnjama:

- A. Knjaz/Kralj nikola kao elitnu vojnu jedinicu uspostavlja Gardu **T N**
- B. Odredbama Berlinskog Kongresa Crna Gora je značajno proširila svoju teritoriju **T N**
- C. Nakon Veljeg rata i dobijanja nezavisnosti u Crnoj Gori se otvaraju prva preduzeća (firme), I cjelokupno društvo je značajno napredovalo **T N**
- D. Decembra 1905. godine Crnogorska Skupština usvaja prvi Ustav **T N**

4 boda

31. Na osnovu fotografije odgovori na sledeća pitanja.

1. Ko je prikazan na fotografiji? _____

2. Ličnost sa fotografije je bio jedan od članova organizacije koja se nazivala

_____

3. Organizacija kojoj je pripadala ova ličnost sa fotografije je organizovala

_____

3 boda

32. Navedi četiri novoformirane države nakon I Svjetskog rata:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

4 boda

33. Dopuni rečenice.

Vođa i pokretač fašističke grupe u Italiji bio je _____, dok je Adolf Hitler u Njimačkoj formirao _____ partiju.

2 boda

34. Poveži pojmove iz lijeve kolone sa datumima i godinama iz desne kolone

(Na linijama pored slova unesi broj iz desne kolone koji odgovara tačnom odgovoru. Jedna godina iz desne kolone je suvišna.)

a. Podgorička skupština	1. 1929 – 1941.
b. Božićna pobuna	2. 23. XI – 26. XI 1918.
c. Zetska oblast (županija)	3. 1922. – 1929.
d. Zetska banovina	4. 1919.
	5. 6. I 1929.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 boda

35. Dopuni rečenice.

Prvi organizovani ustanak protiv okupatora izbio je u Crnoj Gori _____ 1941. godine. Ustanici su krenuli u borbu protiv neprijatelja najprije u _____ opštini, a zatim se plamen ustanka proširio i po cijeloj teritoriji crne Gore.

2 boda

36. Prva velika bitka koju su povele snage KPJ iz Crne Gore protiv okupatora bila je:

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1. Bitka na Neretvi
2. Bitka kod Pljevalja
3. Bitka na Sutjesci

1 bod

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2020. godine